लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण

गेरुवा गाउँपालिका, बर्दिया

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

गेरुवा गाउँपालिका,बर्दिया

लुम्बिनि प्रदेश, नेपाल

<u>प्रस्तुतकर्ता</u>

बास नेपाल नेपालगन्ज, बाँके

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण

गेरुवा गाउँपालिका आ.ब. २०७८/२०७९

प्राविधिक प्रतिवेदन

परिचय खण्ड

१.पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा १८, समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने, सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, बैवाहिकत स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ। धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्वन्धी अधिकार, राज्यका सवै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ।त्यसै गरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरुलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ। सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई संविधानमा महत्वका साथ उल्लेख गरिएको छ।संबैधानिक व्यबस्थाहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने दायित्व संघिय, प्रादेशिक तथा स्थानिय सरकारको हकमा कानूनमा तोकिए अनुसार हुने गर्दछ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरुपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचववखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको र स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिता र योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यकममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ।

सन् २०१५ मा संयुक्त राष्ट्रसंघले २०१६ देखी २०३० सम्ममा हासिल गर्नुपर्ने दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य र १६९ वटा उप-लक्ष्यहरु पारित गरेको छ रयसलाई नेपालले पनि अनुमोदन गरेको छ । नेपालले त्यसलाई प्राप्त गर्न राष्ट्रिय लक्ष्यहरु समेत निर्धारण गरेको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरुले विशेष गरी हरेक व्यक्तिको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता, समानताका साथै भोक, गरीबीको अन्त्य गर्दै शिक्षित तथा स्वस्थ जिवनयापनको परिकल्पना गर्दछ । यसका साथै यी लक्ष्यहरुले गरिबीको रेखामुनी रहेका बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनीक अल्पसंख्यक, पछाडि पारिएका समुदायहरुको आवश्यकताहरुलाई समेट्ने उद्देश्य राखेको छ । चरम गरीबीको अन्त्य गर्न, असमानता हटाउन, विभेदसँग लड्न र पछाडि परेका व्यक्ति र समुहको द्रुत गतिमा प्रगति गर्नका लागि कोही पनि पछाडी नछुटुन् भन्ने मुख्य सिद्धान्तलाई दिगो विकासका लक्ष्यले अंगिकार गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले व्यक्तिको मर्यादालाई विकासको मुख्य आधारको रुपमा स्थापित गरेको

छ । कोहि पनि पछि नछुटुन् भन्ने अवधारणाले समावेशी र दिगो विकासका उपलब्धि र नतिजा प्राप्तिका लागि विशेषत परम्परागत रुपमा सिमान्तकृत, विपन्न र जोखिम अवस्थामा रहेका व्यक्ति र समुहलाई विकासको प्रकृयामा ल्याउने कुराको सुनिश्चितता गर्दछ । दिगो विकास लक्ष्य सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय विकासको एक विश्वव्यापी अवधारणा हो । सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका विभेदहरुको अन्त्य गरी समानता र न्यायमा आधारित समाजको आधार तयार गर्न आवश्यक पर्ने लक्ष्यहरु राखिएका छन् । दिगो विकासका लक्ष्यहरुले समानता र न्यायमा आधारित समाज, मानव, पृथ्वी, समृद्धि, शान्ति जस्ता सवालहरुको साझेदारी मार्फत संभव छ भनी प्रतिवद्धता जनाएको छ । लक्ष्य नं. ५ लैङ्गिक समानता संग सम्बन्धितछ तर पनि लैङ्गिक समानता सबै लक्ष्यहरुमा मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।

पन्ध्रौ राष्ट्रिय योजना (२०७६/०७७ - २०८०/०८१) मा (क) लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, (ख) बालबालिका तथा किशोरकिशोरी (ग) जेष्ठ नागरिक (घ) अपाङ्गता भएका व्यक्ति (ङ) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (च) समावेशीकरण लगायतका विषयहरुलाई छुट्टै शिर्षकका रुपमा राखिएको छ ।

संविधानद्वारा प्रदत्त हकहरुको कार्यान्वयन गर्न तथा समानुपातिक समावेशीका आधारमा राज्य संरचनाका सबै अङ्गहरूमा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मजदूर, किसान, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएका वर्ग र क्षेत्र सबैलाई सहभागी गराउने संवैधानिक व्यवस्था गरिएको परिप्रेक्ष्यमा सामाजिक विविधता बीचको असमानता, सामाजिक बञ्चितिकरणका कारण सामाजिक समूहको विकास सूचकहरूमा भएको कमजोर अवस्था र सामाजिक, आर्थिक तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा रहेको पहुँचको अन्तरलाई न्यून गर्न आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

२. अध्ययनको महत्व

स्थानीय तहहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था कस्तो छ, सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु के के रहेका छन् र त्यसका लागि के के गर्न आवश्यक छ भनेर विधिवत रुपमा लेखाजोखा गर्न वार्षिकरुपमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेको छ ।स्थानीय तहले वस्ती स्तरबाट योजनाहरुको छनौट देखि प्राथमिकिकरण गर्ने समेतका हरेक चरणहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई मूलप्रवाहिकरण गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्ने र त्यस अनुसारका क्रियाकलापहरुमा प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आवश्यकता रहेको छ ।नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ र त्यसलाई व्यवहारमा उतार्न पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण आवश्यक छ ।त्यसै सन्र्दभमा यस गेरुवा गाउँपालिकाले तर्जुमा गर्ने नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, बार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृया, आयोजना व्यबस्थापन तथा कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अवलम्वन गरेको राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति बमोजिम तय भएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशीकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरुको कार्यावन्यन के कस्तो अवस्थामा रहेको छ, के कस्ता पक्षहरु राम्रा छन्, के कस्ता पक्षहरु सुधार गर्नु पर्ने हुनसक्छन् र कस्ता खालको कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दा लैससास सम्बन्धि सवालहरु सम्बोधन गर्न सकिन्छ भनेर लेखाजोखा गरी कार्ययोजना बनाएर कार्यान्वयन गर्नको लागि बर्दिया जिल्लाको

गेरुवागाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका उद्देश्यहरु

- नेपालको संबिधान २०७२, स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ मा भएको व्यवस्था र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेको ब्यबस्था बमोजिम गेरुवा गाउँपालिकाले अङ्गिकार गरेको नीतिगत व्यवस्था र यसको कार्यान्वयनको अवस्थाको अवस्था विश्लेषण गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिका भित्र लैससास कार्यन्वयनको वर्तमान अवस्थाको बिश्लेषण गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा लैससासका सबालहरुलाई समेट्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको लैससास सम्बन्धित सवल पक्षहरुलाई थप प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको लैससास सम्बन्धि सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरुलाई बिषेश कार्ययोजना बनाएर सम्बोधन गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको ऐन, नियम, नियावली, नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई लैससास मैत्री बनाउने ।
- सुधारका लागि तयार गरिएको योजनालाइ कार्यान्वयन गर्न नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले सम्बोधन गर्न गाउँपालिकाबाट प्रतिबद्धता जाहेर गर्ने ।
- गाउँपालिकामा लैससास परीक्षण पद्धति स्थापित गरी लैससासमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्र

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गर्दा गाउँपालिकामा उपलब्ध विभिन्न दस्तावेजहरुको अध्ययन गरिएको थियो । गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, बार्षिक योजना तथा विभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरुले लैससासलाई कति सम्म सम्बोधन गरेको छ भनेर अध्ययन गरिएको थियो । लैङ्गिक समताको सिद्धान्त, महिला, पुरुष समविकासको सिद्धान्त, समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमबाट आत्मसात गरिएको वा गरिनु पर्ने विषयहरुको अध्ययनको क्रममा खोजी भएको थियो । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले तोकेका ५ क्षेत्रहरु(मुख्य सूचकहरु) मा नीति, कानुन, योजना, संस्थागत व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व मूल विषय क्षेत्रहरु थिए । यी क्षेत्र भित्र पर्ने २२ वटा उपक्षेत्रहरु यस लैससास परिक्षणका क्षेत्रहरु रहेका छन् । जसलाईनिम्नानुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

मुख्य सूचकहरु	**उपसूचकहरु**	**पूर्णाङ्क**
नीति, कानून, योजना	नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता	८
	योजना तर्जुमा तथा कार्यन्वयन	८
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४
सस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी	४

	तथा प्रतिनिधित्व	
	कार्यप्रणाली समावेशि	४
	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशि	४
	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन	४
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८
	अनौपचारीक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४
	कानूनी साक्षरता	४
	विपत व्यवस्थापनामा समावेशिता	४
सेवा प्रवाह	पूर्वाधार विकास	४
	प्रजनन स्वास्थ्य	४
	शिक्षा कार्यक्रम	४
	खानेपानि तथा सरसफाई	४
	स्वरोजगार तथा	४

	आयआर्जैन र वजार व्यवस्थापन	
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन	४
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४
	सूचना तथा संचार	४
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४
	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण बिधि तथा तरिका

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणाका लागि यस गेरुवा गाउँपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात गाउँपालिकामा गएर लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरु पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

(क) तयारी चरण: यस चरणमा सहजकर्ताहरु गाउँपालिकामा गएर गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुखसँग छलफल गरि गाउँपालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सम्बन्धमा अभिमूखिकरण गर्न मिति, स्थान र सहभागि तय गर्ने कार्य गरियो । त्यसै अनुसार मिति २०७९चैत्र६ गतेका दिन एक दिवशीय अभिमूखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । सो कार्यक्रममा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको अवधारणा, महत्व तथा प्रकृयामाथि छलफल गरिएको

थियो । अभिमुखिकरणमा गाउँपालिका अध्यक्ष जमान सिंह के.सी.को अध्यक्षतामा ११ सदस्यीय लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति गठन गरियो भने त्यसै छलफलबाट उपाध्यक्ष लक्ष्मी कुमारी चौधरीको संयाजकत्वमा ५ सदस्यीय लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यदल गठन गरिएको थियो । कार्यदलले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण लागि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु संकलन गर्ने, परिक्षण कार्य लगाएतका कार्यहरु गरेको थियो । लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति निम्नानुसारको रहेको थियो :

गाउँपालिका अध्यक्ष श्री जमानसिंह के.सी.	संयोजक
उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	सदस्य
प्रमुखप्रशासकीयअधिकृत श्री बस बहादुर राना	सदस्य
सामाजिकविकास समितिका संयोजकश्री निर्मल चौधरी	सदस्य
कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका महिला सदस्यश्री भिमा लोहारजी	सदस्य
कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका महिला सदस्यश्री हिरा चौधरी	सदस्य
कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका सदस्यश्री कृष्ण थारु	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरूमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी संयोजकले तोकेका श्री ज्ञान बहादुर चौधरी बि. ग्रुप नेपाल	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरूमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी संयोजकले तोकेका श्री सिएसडिआर संस्था	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरूमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी	सदस्य

कार्यपालिकाले तोक्ने	
लैससास हेर्ने शाखाका प्रमुख श्री रमा पुन मगर	सदस्य सचिव

त्यसै गरी निम्नानुसारको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यदल गठन गरिएको थियो :

क.सं.	नाम	पद	कैफियत
१	श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	संयोजक	गाउँपालिका उपाध्यक्ष
२	श्री नारायण प्रसाद भण्डारी	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख
३	श्री रमा पुन मगर	सदस्य	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख
४	श्री नवराज अधिकारी	सदस्य	शिक्षा शाखा प्रमुख
५	श्री मन भण्डारी	सदस्य	लैससास परीक्षक

यसका साथै गाउँपालिकाबाट बार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/बार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, गाउँ प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरुसंकलनगरिएका थिए । यी दस्तावेजहरु अध्ययन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरुलाई संकेतहरुमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि परिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो ।

(ख) कार्यान्वयन चरणः कार्यान्वयन चरणमा निम्नानुसारका प्रकृयाहरु अपनाइएको थियो :

- **प्रारम्भिक सूचना संकलनः**गाउँपालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका लागि भए गरेका कार्य प्रगतिहरुका विषयमा जानकारी लिनका

लागि सहजकर्ताले प्रमुख, उप प्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत,सामाजिक विकास शाखा, योजना शाखा, महिला बालबालिका शाखा प्रमुखसँग प्रत्यक्ष छलफल गरि सूचनाहरु संकलन गरेका थिए ।

- **<u>लक्षित वर्गसँग छलफल:</u>**गाउँपालिकाले विकासमूलक गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने क्रममा महिला, बालबालिका, सिमान्तकृत, पिछडावर्ग र अन्य लक्षित वर्गलाई के कसरी समेटेर लिएको छ भन्ने विषयमा जानकारी लिनका लागि स्थानीय तहका दलित महिला सदस्य, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने सम्पर्क व्यक्तिसँग छलफल तथा भेटघाट गरिएको थियो । उनीहरुसँग लक्षित वर्गलाई विकासको मूलधारमा ल्याउनका लागि भइरहेका पहलहरुका विषयमा परिक्षणका सूचकहरुमा आधारित रहेर छलफल गरिएको थियो ।

- **<u>कार्यशाला सञ्चालन:</u>**गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरु र प्रतिनिधिहरुसँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सोको आधारमा सहभागीहरुले लैंगिक परिक्षण गर्ने उद्देश्यले कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । यसका लागि सवै सहभागीहरुलाइ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ले व्यवस्था गरेअनुसार लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण किन र कसरी भन्ने विषयमा अनुशिक्षण गरिएको थियो ।
- **<u>प्रश्नावलीहरुमा अंक प्रदान:</u>**लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ अनुरुपका १०० वटा सूचकहरु उपर छलफल गरि सहमतिमा अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । प्रश्नावली उपर छलफल गर्दा१ वा ०.५ अंक प्रदान गरेमा त्यसलाई प्रमाणीत गर्नआवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु के के हुन भन्ने विषयमा सहजकर्ताहरुले स्पष्टरुपमा सहजीकरण गरेका थिए र त्यसै अनुसार प्रमाणका आधारमाअंक प्रदान गरिएको थियो ।

- **<u>माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्र तयार:</u>** अंक प्रदान गरे पश्चात प्राप्त अंकको आधारमा माकुरी जालो तथा स्थम्भ चित्र तयार गरिएको थियो र सो को आधारमा सहभागीहरुलाई लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले गरेका पहलहरुमा आधारित भइ सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।
- **<u>SWOT विश्लेषण:</u>**लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गाउँपालिकामा भएका अभ्यासहरुमा सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरुका विषयमा समूह छलफल गरिएको थियो ।
- **<u>कार्ययोजना तयारी:</u>**लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयारमाकुरी जालोमा प्राप्त परिणामका आधारमा सवल पक्षहरुलाई अझ राम्रो गर्दै जाने र सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई समेट्ने गरि बार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र थप दायीत्व आवश्यक पर्ने वा नपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको थियो ।

(**<u>ग) प्रतिवेदन चरण:</u>** परिक्षणको क्रममा सहभागीहरुले प्रश्नावलीहरुमा दिएको अंकको आधारमा तयार गरिएको माकुरी जालो स्तम्भ चित्र समेतको नतिजालाई सबै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरु बिच प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसै क्रममा सवल पक्ष र सुधारात्मक पक्षहरुलाई औल्याइ सवल पक्षहरुलाई अझ राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मक पक्षहरुलाई कार्यान्वय गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा समेतउल्लेख गरी तयार गरेको कार्ययोजना उपर अन्तिम रुप दिन छलफल गरियो । प्रस्तुत नतिजा तथा कार्ययोजनालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिको बैठकले अनुमोदन गरेको थियो । त्यसकै आधारमा समग्र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

६. लैङ्गिक परिक्षणका सहभागिहरु

यस गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने क्रममा जम्मा ८६ जना सहभागिहरुले सहभागिता जनाएका थिए । जस मध्य महिला सहभागि २९ जना थिए भने पुरुष सहभागि ५७ जना थिए । परिक्षण प्रकृयामा जम्मा १६ जना जनप्रतिनिधिहरु सहभागि भएका थिए । स्थानीय सरोकालवाला तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु पाँच जना सहभगि भएका थिए । त्यसै गरी पालिकाका कर्मचारीहरु ४६ जनाले सहभागिता जनाएका थिए भने अन्य संघसंस्था र लक्षितवर्गबाट २४ जना सहभागि भएका थिए ।

तथ्याँक प्रस्तुतिकरण खण्ड

७.तथ्याँक प्रस्तुतिकरण र ब्याख्या

गेरुवा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पश्चात प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सुचकहरुले प्राप्त गरेको अंकतालिका सहितको नतिजा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र बिभिन्न संघसंस्था तथा लक्षित वर्गको सहभागितामा प्रस्तुतिकरण गरिएको थियो अंकको आधारमा ५ वटा विषयलाई र २२ वटा सूचकलाई समेटेर अलग अलग माकुरी जालो चित्रमा प्रस्तुत गरिएको थियो । लैससासा परीक्षणमा पालिकाले जम्मा १०० पूर्णाङ्कमा५७ अंक प्राप्त गरेको छ । जस्मा नीति, कानून, योजनामा ११, संस्थागत ब्यवस्थामा १३.५, मानव संसाधन तथा क्षमता विकासमा १०,सेवा प्रवाहमा १३ र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा ९.५ अंक प्राप्त गरेको छ । जस्मा सबैभन्दा राम्रो संस्थागत ब्यवस्थामा र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा सबैभन्दा कम्जोर देखिन्छ ।

पाँच वटा मुख्य सूचकले प्राप्त गरेको अंक निम्न स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ ।

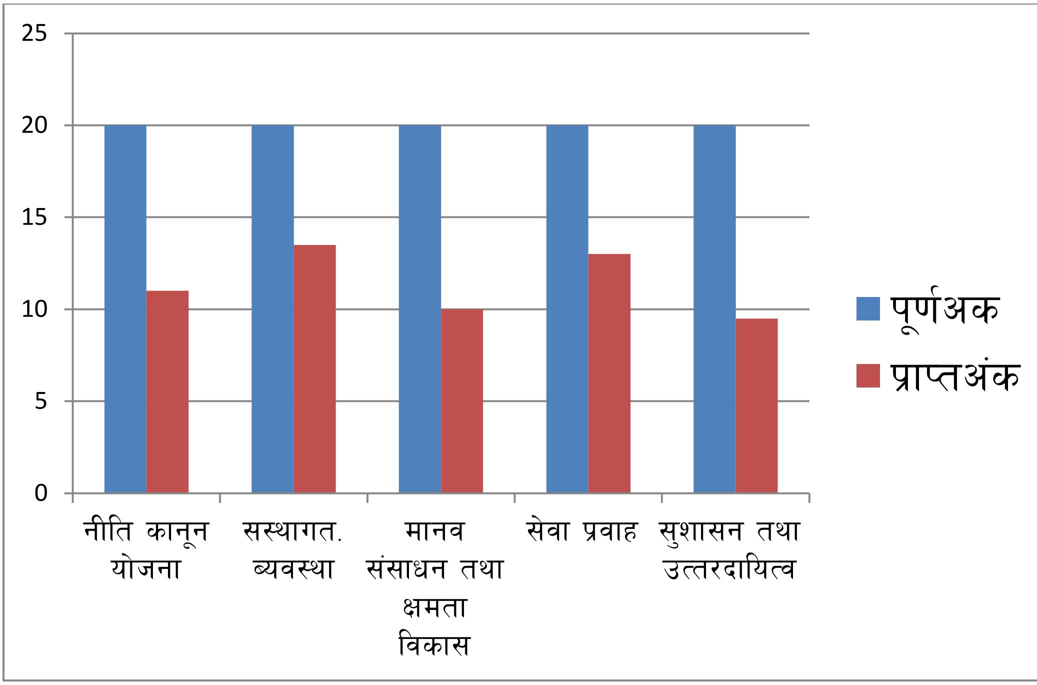

२२ वटा सहायक सूचकले प्राप्त गरेको अंक निम्न स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ ।

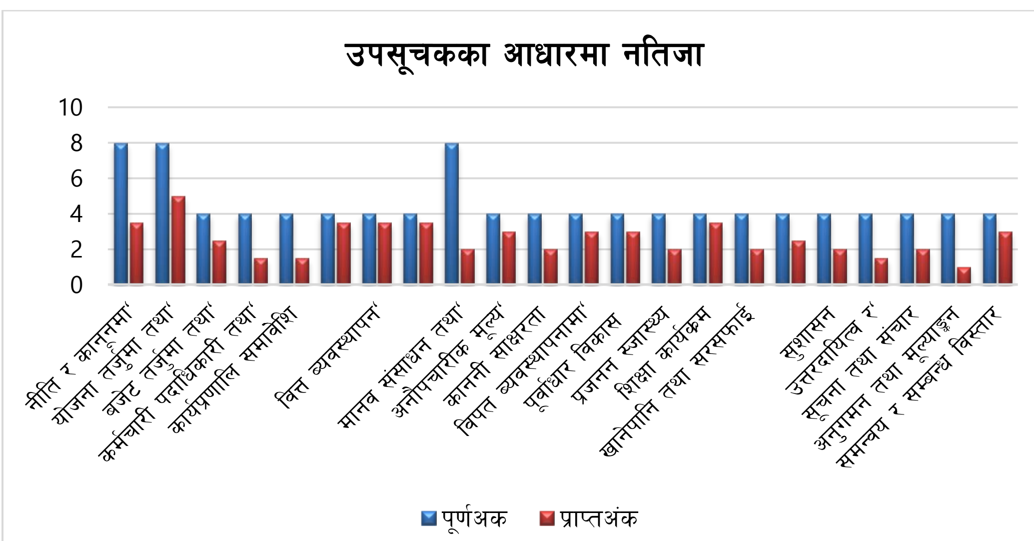

परीक्षणको क्रममा प्राप्ताँक र नतिजामाथी विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ भने सूचकहरु र त्यसमा प्राप्तअंक विवरण अनुसूची खण्डमा राखिएको छ ।

सूचकहरुतथा उप सूचकहरु	**पूर्णाङ्क**	**प्राप्ताङ्क**
१.१.१ – १.१.८, १.२.१ – १.२.८, १.३.१ – १.३.४	२०	११
२.१.१ – २.१.४, २.२.१ – २.२.४, २.३.१ – २.३.४, २.४.१ – २.४.४, २.५.१ – २.५.४	२०	१३.५
३.१.१ – ३.१.८, ३.२.१ – ३.२.४, ३.३.१ – ३.३.४, ३.४.१ – ३.४.४	२०	१०
४.१.१ – ४.१.४, ४.२.१ – ४.२.४, ४.३.१ – ४.३.४, ४.४.१ – ४.४.४, ४.५.१ – ४.५.४	२०	१३
५.१.१ – ५.१.४, ५.२.१ – ५.२.४, ५.३.१ –५.३.४, ५.४.१ –५.४.४, ५.५.१ –५.५.४	२०	९.५
जम्मा	१००	५७

विश्लेषण खण्ड

८. लैङ्गिक परिक्षणको विश्लेषणका औजारहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि दिग्दर्शनमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ वटा मूल विषयवस्तु र ती विषयवस्तुका पनि थप २२ उपविषय वस्तुका १०० सुचकहरुमा सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकका आधारमा प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरुमा अंक प्रदान गर्दा सहभागीहरुले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंक दिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंक दिने र कस्तो अवस्थामा ० अंक दिने भन्ने विषयमा सहभागीहरुलाई स्पष्ट हुने गरि अभिमुखिकरणमासिकाइएको हुँदा अंक प्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थित भएको थियो । अंक प्रदान गर्दा त्यसलाई प्रमाणीत गर्ने आधार समेतको अध्ययन गरिएको थियो । यसरी सहभागीहरुले सबै सूचकहरुमा प्रदान गरेको अंकको आधारमा ५ वटा विषयलाई र २२ वटा सूचकलाई समेटेर अलग अलग माकुरी जालो चित्रमा प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसैलाई स्तम्भ चित्रमा पनि प्रस्तुत गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त गाउँपालिकाले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र अव अरु के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा गाउँपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउन सकिन्छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन SWOTविश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षणको औजारको रुपमा प्रयोग गरिएको थियो । यसरी विश्लेषणका मुख्य आधारहरुमा १०० वटा सूचकहरुमा प्राप्त प्रमाणका आधारमा अंक प्रदान गर्नु र सबल पक्ष, सुधार गर्न पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतिहरुको विश्लेषण गरी सुधार गर्न पर्ने पक्षहरुलाई सुधार गर्न कार्ययोजना बनाएर लागु गर्ने प्रतिबद्धता रहेका छन् ।

९ तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

गेरुवा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण विगत ३ वर्षदेखि हुँदै आएको छ । गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष०७७/०७८ को लैससास परीक्षणमा जम्मा ३८ अंक प्राप्त भएको थियो भने आर्थिक वर्ष०७८/०७९को लैससास परीक्षणमा जम्मा ५७ अंक प्राप्त भएको छ । यो अंकलाई हेर्दा अघिल्लो वर्षको तुलना सुधार भएको छ । आर्थिक वर्ष०७७/०७८ मा कोभिड १९ को माहामारी र जोखिमको कारण धेरै कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुँन नसक्नु र पालिकाले बनाउनुपर्ने ऐन नियम र कानुनहरु सबै नबनिसकेको कारण पनि अभिल्लो वर्षको तुलनामा पछिल्लो वर्ष अंक बढेको देखिन्छ । २ आर्थिक वर्षको लैससास परीक्षणको तुलनात्मक तथ्याँक यस प्रकार छ ।

क.स	मुख्य सुचक	आ. व. ०७७/०७८		आ. व.०७८/०७९		क. सं	उप सुचक	आ. व. ०७७/०७८		आ. व.०७८/०७९	
		कुलअ कं	प्राप्ताङ्क	कुलअ कं	प्राप्ता ङ्क			कुलअ कं	प्राप्ता क	कुलअ कं	प्राप्ताक
१	**निती, कानुन, योजना**	**२०**	५.५	**२०**	११	१.१	निती र कानुनमा समावेशीता , सहभागीता	८	२.५	८	३.५
						१.२	योजनातर्जुमात थाकार्यक्रम	८	२.५	८	५
						१.३	बजेट तर्जुमातथाकाय र्न्वियन	४	०.५	४	२.५
कुलप्रापताङ्क									**५.५**		**११**
२	**सस्थागतव यवस्था**	**२०**	९	**२०**	१३.५	२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५	४	१.५
						२.२	कार्यप्रणली समावेशी	४	०	४	१.५
						२.३	समिती, उपसमिती र कार्यदलमाप्रति	४	२	४	३.५

							नधित्व				
						२.४	वित्तव्यवस्थापन	४	२.५	४	३.५
						२.५	तथ्यांङ्क संकलनतथाव्य वस्थापन	४	२.५	४	३.५
कुलप्रापताङ्क									**९**		**१३.५**
३	**मानव संसाधनत थाक्षमतावि वकास**	**२०**	११	**२०**	१०	३.१	मानव संसाधनतथाक्ष मताविकास	८	२	८	२
						३.२	अनौपचारीक मूल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३	४	३
						३.३	कानुनी साक्षरता	४	२	४	२
						३.४	विपदव्यवस्थाप नमा समावेशीता	४	४	४	३
कुलप्रापताङ्क									११		१०
४	**सेवाप्रवाह**	**२०**	७.५	**२०**	१३	४.१	पूर्वाधार विकास	४	१.५	४	३
						४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	०.५	४	२
						४.३	शिक्षाकार्यक्रम	४	२	४	३.५
						४.४	खानेपानीतथा सरसफाई	४	२	४	२
						४.५	स्वाजगार तथाआयआर्जन	४	१.५	४	२.५

							र बजार व्यवस्थापन				
कुलप्रापताङ्क									७.५		१३
५	**सुशासनतथाउत्तरदायित्व**	२०	५	२०	९.५	५.१	सुशासन	४	१	४	२
						५.२	उत्तरकायित्व र जवाफदेहिता	४	०	४	१.५
						५.३	सुचनातथा ुसंचार	४	२	४	२
						५.४	अनुगमनतथामूल्यांकन	४	०.५	४	१
						५.५	समन्यवय र सम्बन्धविस्तार	४	१.५	४	३
कुलप्रापताङ्क						कुलप्रापताङ्क			**५**		**९.५**
जम्मा			**३८**		**५७**	**जम्मा**			**३८**		**५७**

मुख्य उपलब्धि(Findings)

१० .लैससासपरीक्षण विधिवाटदेखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरणको अवस्था

१०.१ परीक्षण पस्चात प्रमुख सूचकले प्राप्त गरेको अंकको लेखाजोखा

गेरुवा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पश्चात प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सुचकहरुले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैंगिक परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ भने सूचकहरु र त्यसमा प्राप्तअंक विवरण अनुसूची खण्डमा राखिएको छ ।

क.सं.	**सूचकहरुतथा उप सूचकहरु**	**पूर्णाङ्क**	**प्राप्ताङ्क**
१	१.१.१ – १.१.८, १.२.१ – १.२.८, १.३.१ – १.३.४	२०	११
२	२.१.१ – २.१.४, २.२.१ – २.२.४, २.३.१ – २.३.४, २.४.१ – २.४.४, २.५.१ – २.५.४	२०	१३.५
३	३.१.१ – ३.१.८, ३.२.१ – ३.२.४, ३.३.१ – ३.३.४, ३.४.१ – ३.४.४	२०	१०
४	४.१.१ – ४.१.४, ४.२.१ – ४.२.४, ४.३.१ – ४.३.४, ४.४.१ – ४.४.४, ४.५.१ – ४.५.४	२०	१३
५	५.१.१ – ५.१.४, ५.२.१ – ५.२.४, ५.३.१ –५.३.४, ५.४.१ –५.४.४, ५.५.१ –५.५.४	२०	९.५
	जम्मा	**१००**	**५७**

उपविषय (उसूचक) अनुसार प्राप्ताङ्कयस प्रकार रहेको छ :

मुख्य सूचकहरु	**उप सूचकहरु**	**पूर्णाङ्क**	**प्राप्ताङ्क**
१. निति, कानून, योजना	निति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	३.५
	योजना तर्जुमा तथा कार्यन्वयन	८	५
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यन्वयन	४	२.५
	जम्मा	२०	११
२.संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१.५
	कार्यप्रणाली समावेशि	४	१.५

	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३.५
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	३.५
	तथ्यङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	३.५
	जम्मा	२०	१३.५
३. मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास	मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	८	२
	अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३
	कानुनी साक्षरता	४	२
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३
	जम्मा	२०	१०
४ सेवा प्रवाह.	पूर्वधार विकास	४	३
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	२
	शिक्षा कार्यक्रम	४	३.५
	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	२
	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
	जम्मा	२०	१३
५. सुशासन तथा उत्रदायित्व	सुशासन	४	२
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	१.५
	सुचना तथा संचार	४	२
	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	१
	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४	३
	जम्मा	२०	९.५

मुख्य सूचकहरुका आधारमा प्राप्ताङ्क विवरण

मुख्य सूचकहरु	**पूर्णअक**	**प्राप्तअंक**
नीति कानून योजना	२०	११

सस्थागत व्यवस्था	२०	१३.५
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१०
सेवा प्रवाह	२०	१३
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	९.५
जम्मा	१००	**५७**

१०.२ मुख्य सूचकहरुका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो

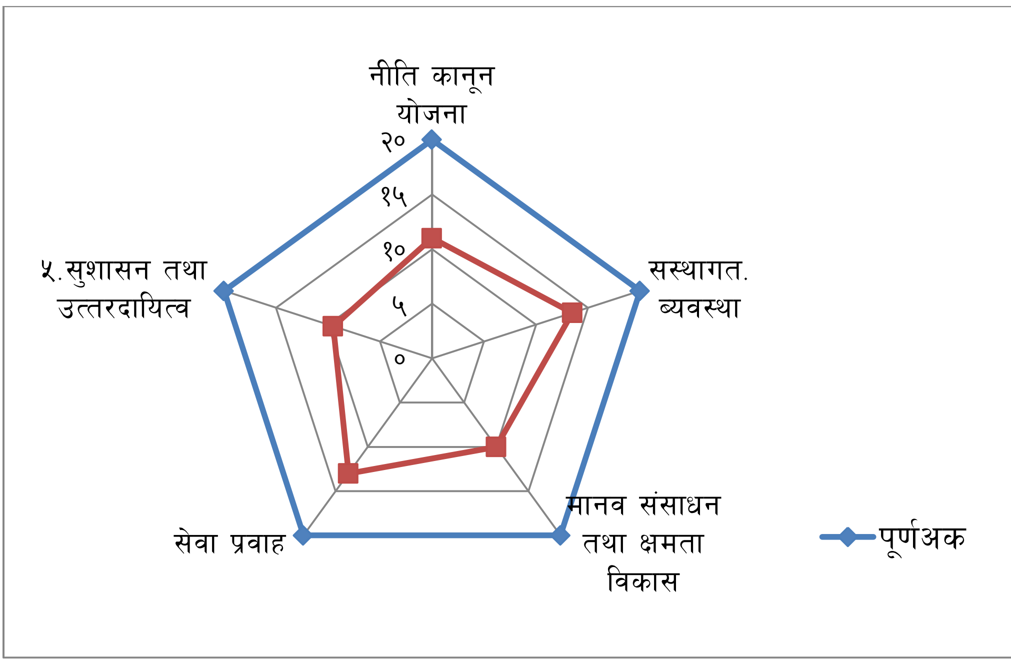

१०.३ उपसूचकहरुका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो

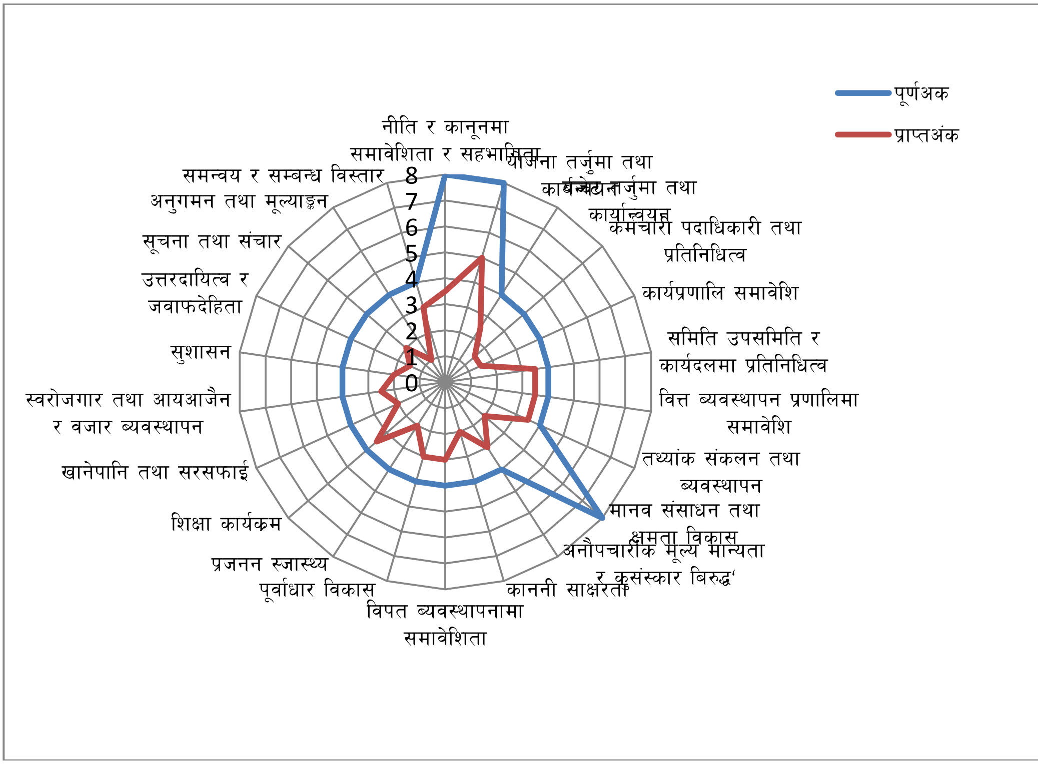

११. गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सबल पक्ष र सूधार गर्नपर्ने पक्षहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका क्रममा प्राप्त नतिजा समेतलाई आधार मानेर विश्लेषण गरिएको सवल पक्ष, सुधारा गर्नुपर्ने पक्षहरु निम्नानुसार छन् ।

मुख्य विषय	**सबल पक्ष**	**सुधार गर्नुपर्ने पक्ष**	अवसर	समस्या र चुनौती
नीति, कानून योजना	● स्थानीय तहको नीति तथा कानून निर्माणमो कार्यदिशाका लागि लैससासको दुष्टिकोणले लैससास मैत्री नीति,	● स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैगिक समानता तथा सामाजिक	● सबै नगरिकहरु योजना प्रकृयामा सहभागि हुन	● नगरिकका अपेक्षाहरु धेरै रहेकोले पुरा गर्न चुनौति

	कानूनहरु बनाउन अग्रसर रहेको । ● महिला र पुरुष बीच समान कामको लागि समान ज्यालामा विभेदन नभएको। ●स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धी विषयहरु समावेश भएको । ●संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिँसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको । ●योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना, कार्यकमहरुलाईसमेटे गरेको । ●स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरेको । ●स्थानीय	समावेशिकरण विकासको हिसाबले नीतिहरु आंशिक रुपमा समाबेश गरिएकोमा पुर्ण रुपमा समावेश गर्नुपर्ने । ● बजेटलाई लैंगिक उत्तरदायी बनाउनुपर्ने । ● नीति, कानून, कार्यविधिहरुलाई अध्ययन गरी लैससास मैत्री नभएमा बनाउने र भएकोलाई कार्यान्वयन गर्ने । ● योजना तर्जुमाका सातै चरणहरुलाई पालनन गर्ने । ● स्थानीय तहको नीति तथा कार्यकममा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवि उपर गरिने विभेद रोक्ने प्रावधान नरहेको । ● आवधिक योजना र वार्षिक विकास योजनामा लैगिक तथा समावेशी विकासको	सकेमा योजना र कार्यक्रमहरु प्रति अपनत्वको विकास हुने छ । ● न्यायीक समितिलाई नागरिकको विश्वासिलो निकाय बनाउन सक्ने अवसर छ ● योजना प्रकृयालाई लैससास मैत्री बनाउन सकेमा, लक्षित समूहको क्षमता विकास र सशक्तिकरण भई विकास दिगो र प्रभावकारी हुने छ । ● आवधिक तथा बार्षिक योजना लैससास अवधारणा अनुरुप	● महिला तथा बञ्चिततिकरणमा परेको वर्गले सहभागिता जनाउन नचाहनु ● राजैतिक लाभ हानीमा नेतृत्व केन्द्रत रहनु

	तहकायोजनामा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरी वजेट बिनियोजन हुने गरेको ।	लागि नीति रणनीति र कार्यक्रमह? र त्यसको मापन योग्य लक्ष्य किटान गरेर राख्नुपर्ने । ● योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष तथा लक्षित वर्गको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषण गरेर गर्ने अभ्यास गर्नुपर्ने ।	बनाउन सकिने । ● लक्षित वर्गको क्षमता विकासका लागि बजेटको व्यवस्था गर्न सकिने अवसर ।	
संस्थागत व्यवस्था	● वित्त ब्यबस्थापनमा शुत्रको प्रयोग, कार्यपालिकामा समावेशी प्रतिनिधित्व रहेको । ● महिला तथा बालबालिका शाखालाई लैससासको जिम्मवारी दिईएको । ● पार्श्वचित्रमा खण्डिकृत तथ्यांक समावेश भएको । ● स्थानीय तहले गठन गर्ने समिती उपसमिती तथा कार्यदलमा बञ्चितकरणमा पारिएका समुदायको समावेशि प्रतिनिधित्व रहेको । ● स्थानीय तहमा लैगिंक हिंसा निवारण, सीप विकास तथा	● लैससास नीति, लैंगिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने । ● लैससास परीक्षणका लागि बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने । ● स्थानीय तहको पद पूर्ति गर्दा सबैजातजातिलाई प्राथमिकतामा लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिनुपर्ने । ● स्थानीय तहले महिला तथा विशेष जातजाति तथा समूदायलाई सेवा प्रवाह गर्दा लक्षित वर्गको भाषा, संस्कृति र रहन सहन	● सबै शाखाहरुलाई लैससास संवेदनशिल बनाउने अवसर छ ● दिएको सूझावलाइ कार्यान्वयन गर्न सकिने । ● कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकास गर्ने अवसर छ ● स्थानीय भाषामा सेवाको सहजिकरण गरिएमा पालिका प्रति नागरिकको	● भौतिक पुर्वाधार केन्द्रित योजनाहरुको कारण श्रोत अभाव ● प्रयाप्त भौतिक संरचनाको अभाव ● जनशक्तिको अभाव

	क्षमता अभिबृद्धि जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको । ● स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिकसुरक्षाका लाभ पाउने सेवाग्राहीहरुको पंञ्जिकरणको अभिलेख दुरुस्त राख्ने गरिएको । ● स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको ।	बुझ्केको र संवेदनशिलताको हिसाबले गर्नुपर्ने । ● स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाब महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागुगर्नुपर्ने । ● योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समदायको सक्रिय सहभागितामा गर्नुपर्ने ।	अपनत्व बढ्ने ।	
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	● क्षमता विकास योजना तयार हुँदै गरेको । ● महिला सशक्तिकरणका केहि कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुने गरेको । ● महिला तथालक्षित समुहका दाधिकारीहरूको	● लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन गर्नुपर्ने । ● मानव	● क्षमता विकासको लागि प्रदेश तथा संघिय सरकारको सहयोग हुन सक्ने सम्भावना छ । ● सक्षम	● कर्मचारीहरु को अप्रयाप्तता ● मानव संसाधनमा भन्दा भौतिक पुर्वाधारलाई महत्व दिने

	क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुने गरेको । ● पालिकाले समाजमा रहेका सबै प्रकारका कुरितीहरु हटाउने प्रावधान लिएको । ● पालिकाले समाजमा रहेका सबै प्रकारका कुरितीहरु हटाउने प्रावधान लिएको । ● स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसबै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन हुने गरेको । ● महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुने गरेको । ● पालिकाले विपद सम्बन्धी तथ्यांक संकलन व्यवस्थापन तथा लक्षित वर्गको खण्डीकृत तथ्यांक राखी पीडितलाई आपत कालिन सहयोग गर्ने गरेको । ●	संसाधन इकाई गठन गरी कार्यविवरण सहित परिचालन गर्नुपर्ने । ● स्थानीय सरकारकापदाधिकारी र कमर्चारीहरूलाइ लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्नुपर्ने र तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटनुपर्ने । ● गलत सामाजिक मान्यता र संस्कार विरुद्ध सुदायमा अभियान चलाउन बजेट विनियोजन गर्नुपर्ने । ● लैगिक हिंसा मुक्त पालिका घोषणाको लागि रणनीति तयार गर्ने लैगिक हिंसा मुक्त पालिका घोषणाको लागि रणनीति तयार गर्नुपर्ने । ● महिला	कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुका सेवा प्रभावकारी हुने । ● लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गर्न सकिने । ● नेपालको ऐन कानुन स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन लगायतका कानुन बारे कर्मचारी र प्रतिनिधिलाई क्षमता विकास तालिम गर्न सकिने ।	संस्कार

		रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन का लागि जवेट बिनियोजन गर्नुपर्ने । ● पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने ।		
सेवा प्रवाह	● स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्राइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी	● विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्नुपर्ने ।	● नगरिकको विश्वासिलो पालिकाको रुपमा चिनिन सक्ने । ● सेवा प्रवाहको नीति तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकिने ।	● प्रयाप्त कर्मचारीको अभाव, ● आवश्यक कानुनको अभाव ।

	लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री र संबेदनशील संरंचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको । ● स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू सञ्चालन हुने गरेको । ● परिवार नियोजन, मातृसिशु स्याहार, खोप लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा भएको । ● नागरिक बडा पत्र अनुसार सेवा प्रवाह भएको । ● स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन	● सेवामा लक्षित वर्गको अग्राधिकार निर्धारण गर्नुपर्ने । ● स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने नीपित लिनुपर्ने । ● सार्वजनिक सेवाका स्थलहरुमा स्तनपान कक्ष स्थापना गर्नुपर्ने । ● कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन र फोहोर ब्यबस्थापन गर्नुपर्ने । ● गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त,	● फोहोरलाई आम्दानीको श्रोत बनाउन सकिने । ● सबै वडाहरुमा एकिकृत घुम्ति सेवा सञ्चालन गरी महिला तथा बञ्चित बर्गको घर सम्म सेवालाई पुऱ्याउन सकिने ।	

	छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गर्ने गरेको । ● विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको । ● नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था भएको ।	खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गर्नुपर्ने । ● स्वरोजगारका लागि सीप विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नुपर्ने । ● पालिकाले निर्माण गर्ने नीति, बार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा वजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरिबीको नक्सांङ्कन समेतको आधारमा पूर्ण रुपमा गर्न नसकिएको । ● गरिब तथा लक्षित समूहको पहुँच र कयशक्ति अनु?प सुपथ मुल्यमा सहकारी पसलहरुसञ्चालन गर्नुपर्ने ।		
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	● नीति र कार्यक्रम तयार गरी कार्य गरिएको । ● स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह,	● स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा	●	● नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा चुनौती ● श्रोतको

	विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको । ● वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेको । ● स्थानीय रेडियो, एफ।एम। र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको । ● स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको । ● लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न	कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज गर्ने ब्यवस्था मिलाउनु मिलाउनुपर्ने । ● स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ● महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । ● चौमासिक		अभाव ● स्थानीय कानुन नहुनु ।

	सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनेको ।	रुपमा सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण रनियमित पत्रकार सम्मेलन गर्नुपर्ने र त्यस्तो कार्यक्रममा महिला तथा बञ्चित वर्गको सहभागिता गराउनुपर्ने । ● स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ● भौतिक पुर्वाधारका कार्यक्रमहरुको मात्र अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गरिएकोमा सबै कार्यक्रमको गर्नु पर्ने । ● कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन गर्नुपर्ने । ● स्थानीय भाषमा पनि सूचना सार्वजनिक गनुपर्ने । ● १३२५,		

		१८२०, सिड, महिला मानवअधिकार तथा मानव अधिकार सम्बन्धि कायृक्रमहरुको लागि पनि बजेट विनियोजन गर्नुपर्ने । ● स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न बर्गको सहभागिता गराउनुपर्ने ।		

१२. लैंगिक तथा सामाजिक समाबेशिकरण बिकास कार्ययोजना २०७९

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता	अवधि	पर्ने	नपर्ने
नीति, कानुन र योजना २०	११	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण गरि पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्ने, समावेशी र सहभागितामूलक बनाउने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	नियमित		✓
		स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	अगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति बनाउने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आ.ब. भित्र		✓
		क्षमता विकास योजनालाई लैससास संवेदनशिल हुने गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान राख्ने ।	कानुन र महिला बालबालिका शाखा	बिधायन समिति, कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.	✓	
		आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गर्ने ।	कानुन तथा योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.	✓	

		थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान उल्लेख गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	बिधायन समिति, कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	अगामी आ.ब.		
		गाउँपालिकाकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउन पहल गर्ने ।	कार्यपालिका	कार्यपालिका	योजना शाखा	यस आ.ब. देखि		
		योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरूको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्वन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		
		स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	योजना, लेखा, कानुन, लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्वन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गर्ने ।	योजना, लेखा, कानुन शाखा	कार्यपालिका	सम्वन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
संस्थागत व्यवस्था २०	१३.५	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी, पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व गराउन प्रयास गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		
		स्थानीय सरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार,	महिला तथा बालबालि	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक बर्ष भित्र		

		भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाउने ।	का शाखा					
		योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता गराउने, वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक बर्ष भित्र		
		नगर प्रोफाईल अध्यावधिक गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
मानव संसाधनत थाक्षमताविकास २०	१०	लिकामा मानव संसाधन विकास शाखा स्थापना गरी TORसहितको जिम्मेवारी दिने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक बर्ष भित्र		
		लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका, योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	यस आ.ब. भित्र		
		स्थानीय सरकारका पदाधिकारी, कर्मचारीहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास तालिम प्रदान गर्ने । तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने ।	महिला तथा बालबालिका, योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		
		वेइजिङ घोषणा पत्रका १२ प्रतिबद्धता, सिड, १३२५,	महिला	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

		१८२० र बाल अधिकार महासन्धि सम्बन्धि अलग अलग विषयहरुमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा लक्षित बर्गलाई तालिम सञ्चालन गर्ने ।	तथा बालबालिका शाखा					
		लैगिक हिंसामुक्त पालिका घोषणा गर्न रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		महिला कानूली साक्षरता कार्यक्रम समुदायमा सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	योजना, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत	योजना, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

		सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने ।						
		महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
सेवा प्रवाह २०	१३	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने ।	योजना, प्राबिधिक, लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	✓
		महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓

		निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।						✓
		कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था गर्ने, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता गराउने, चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागिता बढाउने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम तय गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	सहकारी शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

सुशासनत थाउत्तरदायित्व२०	९.५	महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका वर्ग समूहको क्षमता, सचेतना विकासका लागि गरिएका कार्यक्रमहरुको हरेक आ.व.को अन्त्यमा प्रभाव अध्ययन गर्ने र सार्वजनिक गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति बनाई लागु गर्ने ।	योजना, प्रशासन, लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		पालिकाले कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग केन्द्रित सूचकहरुलाई आधार लिई र त्यसको विस्तृत प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		महिला विकासका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने ।	योजना, सामाजिक बिकास शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	नियमित	✓	
		सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रम गर्ने, कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति गराउने, कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को	योजना, सामाजिक बिकास शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

		कार्यान्वयका विषयमा आवाज उठाउने बाताबरण सृजना गर्ने । यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन गर्ने ।						
		स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता बनाई, स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना, सामाजिक बिकास शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न बर्ग अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायतलाई सहभागि गराई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		सबै शाखा तथा इकाइहरुले वर्षभरिको कार्यक्रम र त्यसको उपलब्धिलाई लैससासको दृष्टिकोणले विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक बर्ष भित्र		

१३. निश्कर्ष

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण स्थानीय तहमा लैससासको अवस्था कस्तो रहेको छ , राज्यका हरेक तहमा सबैनार्गररकहरुको अर्थपुर्ण सहभागीताको अवस्था के कस्तो रहेको छ भनेर मापन गरी यसको लेखाजोखा गर्ने प्रकृया सम्पन्तन गरररएको छ । प्रदेश सुशासन केन्द्र लुम्बिनी प्रदेशको सहयोग, गेरुवा गाउँपालिकाको आयोजना र बास नेपालको सहजिकरणमामिति २०७९चैत्र ७गतेका दिनलैससास परीक्षणको विषयमाएकदिवशीय

अभिमूखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । त्यसै कार्यक्रममा एक लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति गठन रलैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणपरिक्षण गर्नका लागि एक कार्यदल गठन गरे पश्चात परीक्षणका लागि आवश्यक तयारी सहित धेरै चरणहरुमा अध्ययन, छलफल तथा अन्तरक्रियाहरु सफलता पुर्वक सम्पन्न भएका थिए । कार्यदलले गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका कर्मचारीहरु तथा अन्य पदाधिकारीहरु संग छलफल गरी पालिकामा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण प्रतिको संवेदनशिलताको विषयलाई अध्ययन गरेको थियो ।

यसै क्रममा पालिकामा उपलब्ध नीति तथा कार्यक्रम, कार्यविधि लगायतका दस्तावेजहरु अध्ययन समेत गरिएको थियो र लैससास परिक्षणलाई विभिन्न चरणमा सम्पन्न गरिएको थियो ।सुचकहरुको प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तराल विश्लेषण गर्दै आगामी दिनमा गाउँपालिकाले गर्नु पर्ने कामको सुची सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो र त्यसलाई लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले कार्यान्वयनको प्रतिवद्धता सहित अनुमोदन गरेको थियो ।

गाउँपालिकाले लैससास सम्बन्धि केही राम्रा काम गरेको देन्छि जस्तै भौतिक पुर्वाधार निर्माण गर्दा लैससासमैत्रि निर्माण गर्नुपर्छ भन्ने नीति अवलम्बन गरेकोछ । पालिकाले गरेका हरेक कार्यरुको अभिलेखिकरणकम्जोर देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा नीति, कानून योजना, मानव संसाधन र क्षमता विकासकोपाटो केहि कमजोर रहेको देखिन्छे । यसलाई सुधार गर्नको लागि नीति कानून र योजना निर्माण गर्दा लैससासको दृष्टिकोणले सहभागितामुलक हुनुपर्ने देखिन्छ । आवधिक कार्ययोजना, कार्यक्रम र बजेट निर्माण गर्दा लैससासको दृष्टिकोणले निर्माण गर्नुपर्ने,अन्तर शाखा, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबिचको सम्बन्ध र समन्वयलाई बढाउनुपर्ने, संस्थागत विकास र मानव संशासधन तथा क्षमता विकासमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।

यो परीक्षण कार्य गाउँपालिकाको लागि परीक्षण मात्र नभएर एक महत्वपूर्ण प्रशिक्षण पनि हुन गएको थियो । यसले लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गर्न पर्ने धेरैकुराहरु रहेछन् भन्ने जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारिहरुमा अनुभूत गराएको छ । सुधारका लागि योजना बनाउँदै गर्दाको उत्साह र तत्परतालाई हेर्दा आगामि दिनमा यस पालिकाले लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा अपेक्षकृत परिवर्तन गर्न सक्ने सम्भावना

देखिन्छ । अन्तमा, यो परीक्षण प्रकृयाले पालिकाको नीति निर्माणमा रहेका ब्यक्तिहरुको आँखा खोल्न सफल भएको छ । यसलाई नियमित रुपमा गर्न जरुरी देखिन्छ ।

१४. सुझाव

लैससास परिक्षण कार्यक्रमले विभिन्न चरणमा गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु, कर्मचारीहरु तथा सेवाग्राहीहरुको विचार तथा राय लिइएको थियो । यो आफैमा उत्कृष्ट छ तथापी केही सबै जनप्रतिनिधिहरु यस कार्यक्रममा सहभागी हुन सकेनन् । आगामी वर्ष लैससास परिक्षण गर्दा सवै कर्मचारीहरुको अनिवार्य उपस्थिति तथा सहभागिता गराउन आवश्यक देखिन्छ । यसै गरि केही विषयगत शाखाबाट प्रमुख भन्दा पनि सहायक कर्मचारीहरुको सहभागिता रहेकाले आगामी दिनमा यसमा सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ । पालिकाले आफैले अग्रसरता देखाएर परीक्षण कार्य समयमानै सम्पन्न गर्न पर्नेमा परामर्श दाता संस्था र सहजकर्ताहरुले पटक पटक झक्झक्याउन परेका अवस्थालाई आगामि दिनमा सुधार गर्न आवश्यक देखिन्छ । आगामि दिनमा लैससास परिक्षणका लागि पालिकाले नीति तथा कार्यक्रममा नै उल्लेख गरी पद्दतिको रुपमा अगाडी बढाउन आवश्यक देखिन्छ । यस बर्ष तयार गरेको कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गर्न विशेष सुझाव रहेको छ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण गरीसके पश्चात स्थानीय तहलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउनका लागि निम्न सुझाबहरु दिएको छ ।

- नीति, कानून तथा कार्यबिधिम निर्माण र्गदा लैससासमैत्री निर्माण गरी सबैले अनुभूति गर्नेगरी निर्माण गर्ने।
- संस्थागत विकासलाई मजबुत बनाउनका लागि लैससासमैत्री व्यवस्थामा जोडदिनुपर्ने ।
- लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण गरी कार्यान्वयन र्गर्नुपर्ने ।
- सुशासन र पारदशीताका लागि सबै विषयगत शाखा र जनप्रतिनिधिहरु कामप्रति जवाफदेही हुनुपर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका सवल
- पक्षहरुको निरन्तरता र कमीकमजोरीहरुलाई एकीकृत योजना बनाएर सुधारको कार्य गर्नुपर्ने ।

- नीति,कार्यनीति निर्माण गर्दा लैससासममैत्री बजेटको प्राथामिकीकरण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका लागी तयार पारेको कार्ययोजनालाई अक्षरस पालना गनुपर्ने ।
- गाउँपालिकाकाले गरेका कार्यक्रमहरुका विषयमा पालिकाबासी नागरिकहरुलाई
- सार्वजनिक सुनुवाईको माध्यमबाट जानकारी गराउनुपर्ने।
- कुसंस्कार विरुद्धका अभियान सञ्चालन गर्नुपर्ने ।
- बजेट तर्जुमा गर्दा लैससासमैत्रीनिर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- पालिकाले गर्ने हरेक कार्यक्रम तथा योजनाको अभिलेखिकरण तथा दस्तावेजिकरण गर्नुपर्ने ।

प्रतिवेदक

बागेश्वरी असल शासन क्लब (बास) नेपालगन्ज

अनुसुचिहरु

अनुसूचीः १.लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका १०० सूचकहरु र प्रमाणका आधारमा दिइएको अंक विवरणः

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु		सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २० प्राप्ताङ् ११						
	१।१नीति र कानूनमासमावेशिता\ सहभागितापूर्णाङ्क ८ प्राप्ताङ् 3.5						

१	१.१.१स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरे \नगरेको।	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने नगरेको।	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु यस सम्बन्धी निर्णय फाइलहरु ।
२	१.१.२स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे।नगरेको ।	०-१	०	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको

३	१.१.३स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी विषयहरु समावेश भए।नभएको ।	०-१	१	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी विषयहरु समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी विषयहरु आँसिक रुपमामात्र समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी विषयहरु समावेश नभएको ।	स्थानीय सरकारकास्थानीय कानुन, नीति, बार्षिक योजना
४	१.१.४स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरु छन् । छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)।	०-१	०	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको।	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको।	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको ।	अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको ।

५	१.१.५स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको।	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको ।	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको ।	लैससास दृष्टिले विश्लेषण नगरिएको ।
६	१.१.६संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिँसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए। नमिलाएको ?	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यन्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुनेहिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	न्यायिकसमितिको निर्णय, दुइपक्षबिचभएको मिलापत्रकोगागज जात।
७	१.१.७महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको (समुदायको प्रचलन विभेदकारी भए नभएको) ?	०-१	१	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको।	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको।	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको।	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज

८	१.१.८स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको ?	०-१	०	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको।	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानरहेको ।	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको।	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधाननरहेको ।
	१।२ योजना तर्जुमा तथाकार्यान्वयन ८ प्राप्ताङ्क ५						
९	१.२.१आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति,कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति , कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	वार्षिक योजना तथा कार्यकम लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम ।

१०	१.२.२गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको?	०-१	०.५	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेनगरेको।	वार्षिक योजना तथा कार्यकम र बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा ।

११	१.२.३स्थानीय सरकारकोयोजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यकमहरुलाईसमेटे नसमेटेको परीक्षण) ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरुले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूचीवडास्तरबाट , छनौट भएका योजनाको सूचीर लक्षित समुहले छनौट गरेका कार्यक्रमको सूची ।
१२	१.२.४योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको ।	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको ।	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको ।	तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको।

१३	१.२.५योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए।नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको।	लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्य कता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय नगरिएको
१४	१.२.६स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्ने नगरेको।	स्थानीयसरकारलेदीगोविकासकालक्ष्यहरूलाईसमावेशगरी गरेकाकार्यक्रमकोदस्तावेजरबजेटविनियोजनदस्तावेज।

१५	१.२.७स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने। नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको ।	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको ।	स्थानीय तहकायोजना दस्तावेज
१६	१.२.८स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भए। नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए । नदिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भएको ,मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको ।	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको ।	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको ।	गाउँपालिकातथावडाकार्यालयलेगठन गरेकाउपभोक्तासमितिकोदस्तावेज।
	१.३.बजेट तर्जुमा तथाकार्यान्वयन४ प्रासाङ्क २.५						

१७	१.३.१बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए। नगरिएको ?		०.५	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको ।	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरू सँगको छलफल गरिएकोरवडाभेला कोदस्तावेज।
१८	१.३.२स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए। नगरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न कहिले काहीँ बजेटको व्यवस्था हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण प्रतिवेदन।

१९	१.३.३परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए।नगरिएको ?	०-१	०.५	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको ।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश भएपनि पर्याप्त नभएको।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटब्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन दस्तावेजहरु।
२०	१.३.४स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गरिए।नगरिएको ? (बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान)	०-१	१	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले कहीँ बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेज।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु		**सूचकको अङ्क**	**प्रासाङ्क**	**१ अंक आउने अवस्था**	**०अंक आउने अवस्था ५.**	**० अक आउने अवस्था**	**प्रमाणिकरणको आधार**
	२ संस्थागत व्यवस्था २०प्रासाङ् १३.५						
	२.१.कर्मचारीपदाधिकारी प्रतिनिधित्व ४ प्रासाङ् १.५						

२१	२.१.१स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोछ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५० /५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५० /५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत पनि प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	स्थानीय तहमा रहेका कर्मचारी रपदाधिकारी को नामावली
२२	२.१.२स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छ।छैन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केहीसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको सिमित समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छैन।	योसम्बन्धिकुनैनीपिततथारणनीतिनरहेको।

२३	२.१.३स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको। नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको।	बिशेषसेवाप्रदानगर्दासम्वन्धितसमुदायकोभाषा, संस्कृतिररहनसहनबुझेकोजनप्रतिनिधिसमावेशगरेकोकार्यटोलीगठननभएकोभएपनिब्यवहारिकरुपमास्थानीयभाषामासेवाप्रदानगर्नेगरिएको।
२४	२.१.४जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको। नलिएको	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधिहरूतथाकर्मचारीहरूलाईक्षमताअभिबृद्धिकोकार्यक्रमदस्तावेज।
	२.२.कार्यप्रणालीसमावेशी ४				**प्रासाङ् १.५**		

२५	२.२.१महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ।छैन ?	०-१	०.५	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको।	महिलारपुरुषबीचकोअसमानताहटाउनतथासामाजिकसमावेशीकरणबढाउनेकार्यक्रमकोदस्तावेज।
२६	२.२.२स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको ।	पालिकाकोसंगठन संरचनारलैङ्गिकविकासहेर्नेजिम्मेवारी किटानदस्तावेज।

२७	२.२.३स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ।छैन ?	०-१	०	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको।	योसम्वन्धीआचारसंहिताकेहीपनिनरहेको।
२८	२.२.४योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे।नगरेको ?	०-१	०	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	कार्यान्वयननभएको।

	२.३.समिति, उपसमिति रकार्यदलमा प्रतिनिधित्व ४ प्राप्ताङ्क ३.५						
२९	२.३.१स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे। नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

३०	२.३.२स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए।नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति
३१	२.३.३स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	कार्यक्रमहरूकोअनुगमनरसमीक्षासम्वन्धीकार्यमास्थानीयसरकारलेगठनगर्नेसमिति, उपसमितिरकार्यदलहरूलेदिएकासुझावहरुतथानिर्णय पुस्तिका।

३२	२.३.४स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरु र कार्यक्रमविवरण।
	२.४.वित्त व्यवस्थापनप्रणालीमा समावेशिता ४				**प्राप्ताङ्क ३.५**		
३३	२.४.१स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको। नगरिएको ?	०-१	१	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	लैङ्गिकहिँसाबिरूद्धकोकोष, बालविकासकोषकोदस्तावेज।

३४	२.४.२के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	१	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकासर सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलितअन्यलक्षित समुहकामहिलाहरूकोविकासरसशक्तिकरणकोलागि भइकाकार्यक्रमरवजेटदस्तावेजहरु।
३५	२.४.३के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	लैङ्गिकडेस्ककोव्यवस्थातथासोकोलागिआवश्यकजनशक्तिरवार्षिककार्यक्रममावजेटकोव्यवस्थाभएकोदस्तावेज।

३६	२.४.४स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे।नगरेको र कम्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन वजेटकोव्यवस्थाभएकोदस्तावेज।
	२.५.तथ्याङ्क सङकलन तथाव्यवस्थापन ४ प्रापाङ् ३.५						
३७	२.५.१के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) (गाऊं।नगर प्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , आर्थिक र ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्यांङ्क संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्यांङ्कको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्यांङ्कको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनपनि नगरेको ।	गाउँपालिकाकोप्रोफाइल।

३८	२.५.२स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।नगरेको (गाऊं।नगरप्रोफाईल)	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको ।	गाउँपालिकाकोप्रोफाइल।
३९	२.५.३के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	गाउँपालिकाकोप्रोफाइल र खण्डीकृत तथ्यांक ।
४०	२.५.४स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे ।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु		सूचकको अङ्क	प्रासाङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
	३ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०प्रासाङ् १०						
	३.१.मानव संसाधन तथाक्षमता विकास८ प्रासाङ् २						
४१	३.१.१लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए।नआएको ?	०-१	०	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको

४२	३.१.२स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कमर्चारी हरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो।थिएन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कम र्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कम र्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	कुनैतालिमतथाकार्यक्रमनभएको।
४३	३.१.३तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ।छैन ?	०-१	०	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको , महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको।	कुनैतालिमतथाकार्यक्रमनभएको।

४४	३.१.४महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन।छैनन् ? सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ।छैन ?	०-१	१	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिलातथालक्षित समुहकापदाधिकारीकोक्षमताविकासतथानेतृत्वविकासकोतालिमउपस्थितीदस्तावेज ।
४५	३.१.५के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति विवरण

४६	३.१.६के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्वन्धी जनशक्ति नहेको ।	मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्वन्धी जनशक्ति नहेको
४७	३.१.७महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए ।नभएको (संचालित तालिम कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।
४८	३.१.८महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएकोछ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको।	अभिमुखीकरण कार्यकमको उपस्थिति विवरण

	३.२.अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरूद्ध जनचेतना४ प्राप्ताङ्क३						
४९	३.२.१महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यकम र उपस्थिति विवरण
५०	३.२.२लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	०	लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ /नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध शून्य सहिष्णुता अपनाइएको।	लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ / नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको।	लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ /नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको।	लैङ्गिकहिँसारहितगाउँपालिकाघोषणानभएको।

५१	३.२.३स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नेगरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्नेगरे पनि प्रभावकारी नभएको।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको।	लैङ्गिकहिँसाबिरुद्धसञ्चालनभएका कार्यक्रमरउपस्थितीविवरण।
५२	३.२.४के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको।	जातिगतछुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहुविवाह, दाइजो, आदिसामाजिक कुरीतिहटाउनसञ्चालनगरेकाकार्यक्रमकोसंख्यारउपस्थिति।
	३.३.कानूनी साक्षरता ४ प्रासाङ्२						

५३	३.३.१स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको	कुनैतालिमतथा कार्यक्रमनभएको ।

५४	३.३.२स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाईमात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	कुनैतालिमतथा कार्यक्रमनभएको ।

५५	३.३.३के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तैः कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण)	०-१	१	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारे नियमित रुपमा अनुशिक्षण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका केही बिषयमा अभिमुखिकरण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूकोलागिकानूनीहकअधिकार, एकलमहिला, चेलिबेटीबेचविखनविरुद्धकार्यक्रम, छाउपडीप्रथाविरुद्धकार्यक्रम, यौनहिँसाबिरूद्धकाकार्यक्रमआदिबारेअनुशिक्षण कार्यकमरसहभागीकोउपस्थितीदस्तावेज।

५६	३.३.४महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरु लाभान्वितभएका छन् ? (जस्तैः कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	१	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धमहिलाहरू सशक्तिकरण भएको।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाबिषयहरु मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाकार्यक्रमहरूमा महिलाहरु सशक्त नभएको ।	महिलाहरूकोलागिकानूनीहकअधिकार, एकलमहिला, चेलिबेटीबेचविखनविरुद्धकार्यक्रम, छाउपडीप्रथाविरुद्धकार्यक्रम, यौनहिँसाबिरूद्धकाकार्यक्रमआदिबारेअनुशिक्षण कार्यकमरसहभागीकोउपस्थितीदस्तावेज।
	३.४.विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता४				**प्राप्ताङ्क ३**		

५७	३.४.१स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स गरे। नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे।नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिसँग मात्र परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीयसरकार कोविपदव्यवस्थापनसम्वन्धीकार्यविधिकोदस्तावेज ।

५८	३.४.२स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको।	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको।	विपदसम्वन्धीत थ्याङ्कसङ्कलन, नक्साङ्कनतथाव्य वस्थापनगर्दालिइ एकोलाभान्वितस मूहकामहिलारव ञ्चितिकरणमापरे कोसमुदायकोत थ्याङ्कतराहतवित रणकोसूची।
५९	३.४.३समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई बिशेष प्राथमिकता नदिइ सञ्चालन गर्ने गरेको।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यका लाभान्वित समूह र उनीहरूको दिएको प्राथमिकता तथा सहभागिता विवरण

६०	३.४.४विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	०.५	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको।	विपद व्यवस्थापन कोषको सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतकोसहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु		सूचक को अङ्क	प्रासाङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
	४ सेवा प्रवाह २०प्रासाङ् १३						
	४.१.पूर्वाधारविकास ४				**प्रासाङ् ३**		

६१	४.१.१स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला , बालबालिका रअपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिकबालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीयतहकाभवन, भौतिकपूर्वाधारतथा अन्यसंरचनानिर्माणकोलागिस्वीकृतड्रइङ, डिजायनरलागतअनुमान।

६२	४.१.२स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ।छैन ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूमध्ये केहीको मात्र निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको।	पूर्वाधारसम्वन्धीभवनरअन्यसंरचनाहरूकाड्इङ, डिजायनरनिर्मितसंरचनाकोकार्यसम्पन्नप्रतिवेदनहरू।

६३	४.१.३स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ।छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको।	महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको।

६४	४.१.४स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे।नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको।	बञ्चितिकरणमापरेकोसमुदायलाईलक्षितगरीबैकल्पिकउर्जास्रोतबाटप्राप्तहुनेउर्जा, सुधारिएकोचुलोकोप्रयोगगर्नसकारात्मकवातावरणरप्रोत्साहनगर्नसंचालितकार्यक्रम।
	४.२.प्रजनन् स्वास्थ्य४			**प्राप्ताङ्क २**			
६५	४.२.१गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए।नभएको ?	०-१	०.५	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वन केहीपनि नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्तकाममा नलगाउनेनीतिरसचेतनामुलककार्यक्रम।

६६	४.२.२स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ।छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्वन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको।	अलग्गै स्तनपानकक्ष र समयको व्यवस्था सम्वन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको।
६७	४.२.३परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका ।	बिभिन्नस्वास्थ्यशिविरहरूरमहिलाको स्वास्थ्यसुधारसम्वन्धीकार्यकमरसहभागीविवरण।

६८	४.२.४महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए।नभएको ?	०-१	०.५	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको।	महिला, गरिब, निमुखारबञ्चितिकरणमापरेकाव्यक्तिहरूकोस्वास्थ्यबिमागर्नसहजीकरणगर्नेगरिएको।
	४.३.शिक्षा कार्यक्रम ४ **प्राप्ताङ्क ३.५**						
६९	४.३.१स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए।नमिलाएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको।	पालिकाभित्रकाविद्यालयजानेउमेरकासबैबालबालिकालाईविद्यालयमाभर्नागराउनेशिक्षासमितिकोनिर्णय।

७०	४.३.२स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निश्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए।नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निश्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकेही बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निश्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निश्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको।	आर्थिकअवस्थाकमजोरभएकापरिवारकाबालिकातथावञ्चितिकरणमापरेकासमूदायकासबैबालबालिकालाईदिवा खाजा, निशुल्कपाठ्यपुस्तकरशैक्षिकसामाग्रीतथापोसाकउपलब्धगराउनछात्रबृत्तिकोव्यवस्थागरीनिश्पक्षवितरणहुनेप्रवन्धमिलाउनेकार्यक्रमतथा वजेट।

७१	४.३.३निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए। नभएका ? (जस्तैः अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यकम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	१	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि कुनैपनि संचालन नभएको।	निरक्षरमहिलाहरूकोलागिशिक्षासम्बन्धीविशेषकार्यक्रमहरूसंचालनकोउपस्थिति।
७२	४.३.४विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्वन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको।	विद्यालयमाछात्रर छात्राकोलागिछुट्टाछुट्टैशौचालय, किशोरीछात्राकोलागीप्याडकोब्यवस्थापनभएकोअवलोकन।
	४.४.खानेपानी तथासरसफाइ ४			**प्रासाङ्२**			

७३	४.४.१गाउँपालिका।नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए।नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको।	गाउँपालिकामासफापिउनेपानी, सफासँगहातधुनेव्यवस्था, महिलारपुरुषकालागिअलग्गैशौचालयकोव्यवस्था, प्रवन्धभएको।
७४	४.४.२स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा केही वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	सरसफाइकार्यक्रम, टोलसफाइअभियानजस्ताकार्यक्रमसञ्चालनविवरण।

७५	४.४.३कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	कुहिनेरनकुहिनेघरायसीफोहोरछुट्याउनेव्यवस्थानभएको फोहरव्यवस्थापनसम्बन्धिकार्यक्रमहुने गरेको।

७६	४.४.४महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	०	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	आकासेपानीसंकलनरभण्डारण, परंपरागतइनाररकुवाकोपुनर्जीविकरणररिचार्जिङकार्यक्रमआवश्यकनरहेको।
४.५.स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन ४ प्राप्ताङ्क २.५							

७७	४.५.१स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राखे र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ।छैन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राखे गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राखे गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राखे नगरिएको।	योजनातर्जुमागर्नुअगाडिबेरोजगारतथा गरीबीकोनक्साङ्कनकोसमेतआधारलिई महिलातथाबञ्चितिकरणमापरेकोसमुदायलाईप्रत्यक्षलाभ हुनेस्वरोजगारमूलक, आयमूलकरसीपमूलककार्यकमकोविषयवस्तु, समेटिएकोबजेटतथाकार्यक्रमकोदस्तावेज।
७८	४.५.२स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गर्ने गरे।नगरेको ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयवन नभएको।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयवन नभएको।	स्वरोजगारतथाबैदेशिकरोजगारीमाजानेमहिलातथाबञ्चितिकरणमापरेकोसमुदायकोक्षमताविकासकोलागिगरिएकाकार्यक्रमहरूकोउपस्थिति, तथास्वीकृतकार्यक्रमवजेटदस्तावेज।

७९	४.५.३ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे।नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)	०-१	१	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको।	ग्रामीणमहिलाप्राविधिकहरूरसामाजिकपरिचालकतयार गर्नेनिर्णयरमनोनयन, नियुक्तिपत्र।
८०	४.५.४गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए।नभएको ?	०-१	०	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको।	सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
५ सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०प्राप्ताङ् ९.५						
५.१. सुशासन ४प्राप्ताङ् २						

८१	५.१.१स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीयसेवाप्रवाह, विकासनिर्माणरस्थानीयशासनकाबिषयमाकार्यपालिकातथा सभाबाटनीति, कानूनजारीरकानूनबमोजिमसम्बन्धितअधिकारीबाटभएकानिर्णय।
८२	५.१.२स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए।नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको।	विधिकोशासन, जनसहभागिता, भ्रष्टाचारबिरूद्धशून्य सहनशीलता, सेवाप्रवाहमानिश्पक्षतारमहिलातथावञ्चितिकरणमापरेकोसमुदायलाईअग्राधिकार जस्तानीतिबार्षिकनीतिमासमावेशभएको।

८३	५.१.३महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको।	वाह्रवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको।
८४	५.१.४संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	०.५	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीयबालअधिकारमहासन्धी, १९८९मागरिएकोप्रतिबद्धताकार्यान्वयन गर्नेकार्यक्रममाविनियोजितबजेटतथाकार्यकमरउपस्थिति।
	५.२. उत्तरदायित्व रजवाफदेहिता४				**प्रासाङ्१.५**		

८५	५.२.१स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको।	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको।
८६	५.२.२स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकासदस्यको उपस्थिति रहनेगरे।नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेगरेको।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको कहिले काहीँमात्रउपस्थिति रहनेगरेको।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेनगरेको।	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको।

८७	५.२.३स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे । नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको।	सार्वजनिकपरीक्षण, पत्रकारभेटघाटरसूचनाकोसार्वजनिकीकरणकार्यक्रममाबन्चितिकरणमापरेकासमुदायकोकेहिहदसम्म सहभागिताहुनेगरेकोरगुनासोकोसुनुवाइहुनेगरेको।

८८	५.२.४स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए।नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको।	कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता
	५.३. सूचना तथा संचार ४प्राप्ताङ्क २						

८९	५.३.१स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे ।नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको।	स्थानीयसरकारलेनियमितरुपमासमग्रगरेकोवार्षिकयोजनातथाकार्यक्रमकोसार्वजनिकीकरणरमहिला, बालबालिकारलक्षित वर्गकोसहभागिताविवरण।
९०	५.३.२स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको।	स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको।

९१	५.३.३के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वाट केहीमात्र समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वाट समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीयरेडियो, एफ.एम. रछापामाध्यमद्वारासमावेशीकरणतथालैंगिकसमानतासम्बन्धीप्रवाहितसूचनाको प्रति।

९२	५.३.४के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्याँकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको।	अध्ययननभएकोअध्ययनप्रतिवेदननभएको

५.४.अनुगमन तथामूल्याङ्कन४ **प्राप्ताङ्क १**

९३	५.४.१के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ?	०-१	०.५	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको।	कार्यक्रमतथापरियोजनाकार्यान्वयनबाट सम्वन्धितसमुदायले पूरालाभलिएकोप्रभावअध्ययननभएकोतरलाभप्राप्तगरेको।
९४	५.४.२के स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकाकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको।	सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको।

९५	५.४.३के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथियदाकदा छलफल हुने गरेको।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने नगरेको।	लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने नगरेको।
९६	५.४.४के अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन।	अनुगमनतथामूल्याङ्कनबाटसिकेकापाठहरूकार्यक्रमवायोजनातयारगर्दासमावेशगरेकोकागजनभेटिएकोतरसुझाबसमावेशहुनेगरेको।
	५.५. समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार ४ प्रासाङ् ३						

९७	५.५.१स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका केही नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको।	स्थानीयतहलेसंघरप्रदेशसरकारहरूलेतयगरेकानीति, कानूनतथाकार्यक्रमहरूकोकार्यान्वयनमासहकार्य, समन्वयरसहजीकरणगरेकोकार्यान्वयन प्रतिवेदन।
९८	५.५.२लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरुपमा कार्य हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरुपमा कार्य हुने गरेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा आकलझुकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि बेलाबेलामा कार्य हुने गरेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको।	लैङ्गिकसमानतातथा समावेशीविकासको लागिविभिन्नसरोकारवालानिकायहरूबीचबनेकोसञ्जालरबैठककानिर्णयपुस्तिका तथानिर्णय।

९९	५.५.३लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे ।नगरेको ?	०-१	१	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे।	लैङ्गिकसमानतातथा समावेशीविकासको लागिविभिन्नसरोकारवालानिकायहरूबीचकार्यगतसंयन्त्रसंजालकाप्रतिनिधिहरूलाईलैङ्गिकतथासमावेशीविकाससम्वन्धीक्षमताविकासतालिमप्रदानगरेकोकार्यकमरउपस्थिति।

१० ०	५.५.४महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्वाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	०	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्वाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना ,मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्वाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरेपनि कार्यान्वयन नगरेको।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्वाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने नगरेको।	कार्यक्रमसञ्चालनन भएको।

अनुसूची: २. परिक्षण कार्यक्रमको फोटोहरु

<u>अनुसूचि ३: लैससास परीक्षण कार्यशालाका सहभागीको विवरण (उपस्थिति विवरणको फोटो)</u>

आज मिति २०७८ चैत्र ६ गतेका दिन गैडहवा गाउँपालिकाको बहियाको आयोजना प्रदेश सुशासन केन्द्र लुम्बिनी प्रदेशको सहयोग र बास नेपालको सहजिकरणमा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण परिक्षण गाउँपालिकाका अध्यक्ष जमान सिंह के.सी.को अध्यक्षतामा तपसिलको सहभागितामा सम्पन्न भयो ।

श्री जमान सिंह के.सी. गा.पा. अध्यक्ष
श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी - गा.पा. उपाध्यक्ष
श्री बम बहादुर डाँगी - प्र.प्र.अ.
श्री कर्म प्रसाद चौधरी - १ नं. वडा अध्यक्ष
श्री कृष्ण थारु - २ नं. वडा अध्यक्ष
श्री निर्मल चौधरी - ३ नं. वडा अध्यक्ष
श्री महेन्द्र प्रसाद चौधरी - ४ नं. वडा अध्यक्ष
श्री धर्म प्रकाश थारु - ५ नं. वडा अध्यक्ष
श्री कृष्णगोपाल चौधरी - ६ नं. वडा अध्यक्ष
श्री श्यामपती चौधरी - कार्यपालिका सदस्य
श्री हिरा चौधरी - ,, ,,
श्री लक्ष्मी सोनाहा - ,, ,,
श्री दुर्गा दिनाल - ,, ,,
श्री भिमा लोहारनी - ,, ,,
श्री ईश्वर कुमार वि.क. - ,, ,,
श्री प्रसु [illegible] न्यायिक समिति शाखा
श्री बबिता बोहरा उद्यम विकास सहजकर्ता
श्री राज्य लक्ष्मी झा रोजगार संयोजक
सम्झना थापा उद्यम विकास सहजकर्ता
श्री सोनी राम चौधरी पञ्जिकरण MJS सहायक
प्रदिप घिमिरे लेखा अधिकृत
नारायण प्रसाद भण्डारी जनस्वास्थ्य निरिक्षक
नवराज अधिकारी शिक्षा शाखा प्रमुख
टिकाराम थारु गरुवा गा.पा.
राधेश्याम थारु ,, ,,

PAGE NO.

DATE / /

सिताराम थारु गोकवा गा.पा कर्मचारी
अनुप कुमार थारु गोकवा ,, ,,
मिम सापकोटा गोकवा ,, ,,
दिनेश दुलाबहादुर(तामाङ) कोइवा गाउँपालिका कृषि उप-शाखा
कैलाश लामिछाने ,, ,, रोजगार ,,
प्रदिप राई ,, ,, कृषि उप-शाखा
राज कु शाही ,, ,, ,, ,,
खगेन्द्र बढुवाल गढुवा गा.पा. सब-ईन्जिनियर
ईश्वर चौधरी गढुवा गा.पा. अ. सब ईन्जिनियर
हरि प्रसाद अधिकारी गोकवा गा.पा. सब-ईन्जिनियर
शान्ति चौधरी गोकवा गा.पा. अ.ले.प
रमेश भण्डारी ,, ,, ,, ईन्जिनियर
सुरज श्रेष्ठ गोकवा गा.पा. कम्प्युटर अपरेटर
योगेश कुमार थापा गोकवा गा.पा. खेलकुद प्रशिक्षक
उमेश कुमार शाही लेखापाल गोकवा गा.पा
प्रेम बहादुर जि.सी योजना शाखा
पार्वती थारु न्यायिक समिति मे.स.स. गोकवा गा.पा
इन्दा कु० लामिछाने शिक्षा शाखा प्र.स. ,, ,,
बाल कु० सिंह महिला संजाल अध्यक्ष ,, ,,
कृष्णराज गौतम गो. जेष्ठ नागरिक समन्वय समिति गोकवा ..
गणेश प्रताप चौधरी कोषाध्यक्ष गोकवा गा.पा
ओम कुमार चौधरी श्रुति इकाई प्रमुख गोकवा गा.पा. वडिया
रवीन्द्र आचार्य अमिन
उमेश चौधरी पशु सेवा शाखा (ना.प.स्वा.प्रा.) ,,
ज्ञान बहादुर चौधरी (वि. ग्रुप) मौसम तापमान विशिष्टता ,,
कृष्ण सोडारी का.प्रा.अ. गोकवा गाउँपालिका
रमेश बस्नेत वि.वी.पी.म.ई
नेम राज घिमिरे गोकवा पा. गोकवा प्राविधिक शाखा
बसन्ती चौधरी
रमा पुन मगर - CSDR महिला बाल बालिका शाखा
लालमणि चौ. बाल सहजकर्ता
मान कार्की सहजकर्ता
शुद्ध चौधरी आफ

PAGE NO.

DATE / /

निर्णयहरु ४ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यान्वयन सामीती तपासिल बमोजिमको सामिति गठन गरियो साथै समितिलाई कार्यपालिकाबाट पुर्णतादिने निर्णय गरियो

१. संयोजक : श्री जमान सिंह के.सी. – अध्यक्ष
२ सदस्य – श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी – उपाध्यक्ष
३. सदस्य – श्री निर्मल चौधरी – ३ नं. वडाअध्यक्ष.
४. सदस्य – श्री कृष्ण थारु – २ नं. वडा अध्यक्ष
५. सदस्य – श्री भिमा लोहार – कार्यपालिका सदस्य
६. सदस्य – श्री बम बहादुर राना – प्र.प्र.अ.
७ - सदस्य – श्री हिरा चौधरी – कार्यपालिका सदस्य
८. सदस्य – श्री शान ब. चौधरी – BEE-Group
९ - सदस्य – श्री – CSDR
१० सदस्य श्री
११ सदस्य-सचिव श्री रमा पुन मगर

निर्णय नं. ५ ले.स्व.सा.स. परीक्षणका लागि तपसिल बमोजिमको कार्यदल गठन गरियो ।

१. संयोजक – श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी – उपाध्यक्ष
२. सदस्य – श्री मन भण्डारी – बास नेपाल
३. सदस्य – श्री नारायण प्रसाद भण्डारी – स्वास्थ्य शाखा
४. सदस्य – श्री नवराज अधिकारी – शिक्षा शाखा
५ सदस्य – श्री रमा पुन मगर – महिला बालबालिका

PAGE NO.

DATE / /

आज मिति २०७७ साल चैत्र १८ गतेको दिन प्रदेश सुशासन केन्द्र लुम्बिनी प्रदेशको सहयोग गैंरवा गाउँपालिकाको आयोजना र ब्रुस नेपालको सहजिकरणमा गैंरवा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको नतिजा उपर छलफल तथा अनुमोदन कार्यक्रम गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष लक्ष्मी कुमारी चौधरीको अध्यक्षतामा तपशिलका व्यक्तिहरुको उपस्थितीमा सम्पन्न भयो।

तपशिल

श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी गा.पा.का. उपाध्यक्ष
श्री वम बहादुर राना प्र.प्र.अ.
श्री कुर्म प्रसाद चौधरी १नं. वडा अध्यक्ष
श्री कृष्ण थारु २नं. वडा अध्यक्ष
श्री निर्मल चौधरी ३नं. वडा अध्यक्ष
श्री महेन्द्र प्रसाद चौधरी ४नं. वडा अध्यक्ष
श्री दया राम चौधरी ५नं. वडा प्रतिनिधि सदस्य
श्री कृष्ण गोपाल चौधरी ६नं. वडा अध्यक्ष
श्री श्यामपति चौधरी – कार्यपालिका सदस्य
श्री हिरा चौधरी – " "
श्री दुर्गा छिनाल – " "
श्री भिमा लोहारनी – " "
श्री ईश्वर कुमार वि.क. – " "
नारायण प्रसाद भण्डारी स्वास्थ्य शाखा प्रमुख
कृष्ण ओली सूचना प्रविधि अधिकृत
जोखी राम चौधरी उद्योग तथा वाणिज्य शाखा
विनोद कुमार चौधरी
श्री नवीन नारायण चौधरी अधिकृत छैठौं
चन्द्र प्रसाद जैसी
प्रेम ब.जि.सी. जिन्सी शाखा प्रमुख
श्री प्रदिप [illegible] [illegible] गैंरवा गाउँपालिकाको [illegible]
श्री वसुन्धरा थापा MSS अपरेटर परिक्षण शाखा
सम्झना थापा उद्यम विकास सहजकर्ता
लक्ष्मण चौधरी वातावरण सहजकर्ता
कौशल्या [illegible] रो.सा.

PAGE NO.
DATE

Pinky पिङ्की कडायत Post office

प्रमु. प्र. अधि. न्यायिक समिति शाखा

सरिता कि.क. वास नेपाल

मिना चौधरी कृ.स.

मिना

मनोज मनोज डाँगी साइकली

रमा प्रत मगर - महिला बालबालिका शाखा

पार्वती थाप न्यायिक शाखा

लक्ष्मी लक्ष्मी शाही अपाङ्ग

[illegible] थारु अपाङ्ग '' ५

मैगरी थारु अपाङ्ग '' ५

बाघीठार्ठी थारु अपाङ्ग गोरुवा ५

आशि आशी चौधरी '' गोरुवा ५

Sanjib सन्जीव चौधरी '' '' ५

[signature] विनोद कु. चौधरी '' '' ५

प्रेरशनी प्रेरशनी थारु '' '' ५

माया माया थारु माया '' '' ५

[signature] जसोदा थारु '' '' ५

[signature] शिरशिर थारु '' '' ५

सावन श्रावण थारु '' '' ५

लाहानी लाहनी थारु '' गोरुवा ९

चनीया चनीया थारु '' गोरुवा - ९

[signature] सुनिल कु. चौधरी कार्य. गौ.पा.पा. कर्मचारी

[signature] सरस्वती श्रेष्ठ का.अ. '' ''

[signature] जितेन्द्र बिश्वकर्मा ना.प्रा.स. ''

[signature] [illegible] मगर सामाकोटी गौ.गा.पा. का.स.

[signature] टेक बहादुर विष्टकला गोरुवा गा.पा. जि.स.

[signature] दिपेन्द्र चौधरी गोरुवा गा.पा.का.जा.स.

[signature] बालिका चौधरी अ.हे.व. गोरुवा गा.पा.

[signature] इन्दा कु. वोगिराज प्रा.स.

[signature] रुपा कु. शाही पशु विकास गोरुवा गा.पा.

निर्णय: लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण को नतिजा उपर छलफल गर्दै सुधारको लागि तयार गरिएको कार्ययोजना अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो।

[signature]

PAGE NO.

DATE / /

आज मिति २०७८।१२।१३ गतेका दिन गेरुवा गाउँपालिका बर्दियाको आयोजना प्रदेश सुशासन केन्द्र लुम्बिनी प्रदेशको सहयोग र बास नेपालको सहजीकरणमा गा.पा. को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण पाइलट कार्यक्रम तपशिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी - गा.पा. उपाध्यक्ष

श्री बस बहादुर राना - प्र.प्र.अ.

श्री सुदिप खिँचेल - लेखा अधिकृत

श्री नारायण प्रसाद भण्डारी - स्वास्थ्य शाखा प्रमुख

श्री कुल नारायण चौधरी - योजना शाखा प्रमुख

श्री कृष्ण खरेडारी - सूचना प्रविधि अधिकृत

श्री सुनिल कुमार चौधरी - के. अ.

श्री कैलाश लामिछाने - रो.सा.

श्री ~~नेत्रराज अधिकारी शिक्षा प्रमुख~~

श्री रमा पुन मगर - म.बा. शाखा

मन भण्डारी सहजकर्ता

श्रुती चौधरी बास नेपाल, प्रशासन सहायक

वसुन्धरा थापा पंजिकरण शाखा